

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1984-1985

25 JUNI 1985

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heer A. Diegenant C.S. —

houdende oprichting en werking van de Vlaamse interfederale
federatie voor de representatieve turnsport

ADVIES

van de Raad van State

RAAD VAN STATE

L.16.793/8

Brussel, 25 juni 1985

Mijnheer de Voorzitter,

In antwoord op uw brief van 13 juni 1985, heb ik de eer U hierbij een uitgifte te zenden van het advies van **de Raad** van State over een amendement op een voorstel **van de creet** houdende oprichting en werking van de Vlaamse interfederale federatie voor de representatieve turnsport.

Met mijn gans bijzondere hoogachting,

De Eerste Voorzitter,

F.-M. REMION

De heer Voorzitter van de Vlaamse Raad

Zie :

152 (1982-1983)

- Nr. 1 : Voorstel van decreet
- Nr. 2 : Amendementen
- Nr. 3 : Amendement

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State, afdeling wetgeving, achtste kamer, de 17^e juni 1985 door de Voorzitter van de Vlaamse Raad verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een amendement op een voorstel van decreet „houdende oprichting en werking van de Vlaamse interfederale federatie voor de representatieve turnsport”, heeft de 21^e juni 1985 het volgend advies gegeven :

1. Het thans voor advies aan de Raad van State voorgelegde „amendement” (St. Vl. R., 152 (1982-1983) — Nr. 3) dat de heer Diegenant op 13 juni 1985 heeft ingediend, is in feite — op een paar detailpunten na — niets anders dan de overname, onder de vorm van een volledige tekst, van het voorstel van decreet dat de heer Diegenant en een aantal andere leden van de Vlaamse Raad op 1 december 1982 hadden ingediend (St. Vl. R., 152 (1982-1983) — Nr. 1) na incorporatie van de wijzigingen van dat voorstel die de heer Diegenant op 19 november 1984 onder de vorm van afzonderlijk en alleen op die wijzigingen betrekking hebbende „amendementen” had ingediend (St. Vl. R., 152 (1982-1983) — Nr. 2).

De Raad van State heeft, op verzoek van de Gemeenschapsminister van Cultuur, over de oorspronkelijke tekst van het voorstel op 5 april 1984 het advies L. 15.59218 uitgebracht.

Met zijn amendementen wil, luidens de verantwoording ervan, de heer Diegenant tegemoetkomen aan de opmerkingen die de Raad van State in zijn advies over de oorspronkelijke tekst van het voorstel heeft gemaakt (St. Vl. R., 152 (1982-1983) — Nr. 2, p. 2-3).

2. Het doel dat wordt nagestreefd met het voorstel van decreet waarop de thans voorgelegde amendementen betrekking hebben is, blijkens de toelichting ervan, het „verstikkend monopolie” te doorbreken „dat de Vlaamse Turnliga, via haar lidmaatschap bij de Koninklijke Belgische Turnbond en de erkenning van deze laatste door het Belgisch Olympisch Comité, heeft over de aanduiding van de atleten, scheidsrechters en begeleiders die ons land in de officiële FIG (Fédération Internationale de Gymnastique)-competities, interlands en Olympische Spelen vertegenwoordigen” (St. Vl. R., 152 (1982-1983), p. 2-3).

3.1. De indieners van het voorstel wilden het gestelde doel bereiken door de oprichting door de overheid van een „Vlaamse interfederale federatie voor de representatieve turnsport” (artikelen 2 en 3). Van die Interfederale zouden alle landelijke sportfederaties die competiesport organiseren niet alleen lid kunnen zijn, maar ze zouden het ook daadwerkelijk moeten zijn om nog te kunnen worden erkend en werkingstoelagen te kunnen krijgen (artikel 3, tweede lid, en artikel 5). De propagandatoelagen zouden bovendien via de Interfederale worden toegekend (artikel 4).

3.2. In zijn advies over de oorspronkelijke tekst van het voorstel gaf de Raad van State te kennen dat hij niet goed inzag hoe door de ontworpen regeling het gewraakte monopolie van de Vlaamse Turnliga zou kunnen worden doorbroken, tenzij de op te richten Interfederale dat doel zou trachten te bereiken langs de omweg van de voorwaarden voor het bekomen van propagandatoelagen. Hierbij vroeg de Raad van State zich dan echter af of, zowel naar het doel als naar het middel, een dergelijke regeling zou kunnen worden verantwoord ten aanzien van de vrijheid van vereniging, een grondrecht dat zowel in onze Grondwet als in internationale verdragen wordt erkend. In de aangevoerde miskenning van artikel 3, 10°, van het decreet van 2 maart 1977 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van de landelijke sportverenigingen kan daartoe, naar zijn oordeel, geen voldoende reden worden gevonden.

Verder wees de Raad van State erop dat de regels inzake de erkenning en de subsidiëring van landelijke sportfederaties door de Vlaamse Gemeenschap, overeenkomstig artikel 11 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt (de zogenaamde cultuurpactwet), alleen bij decreet (met andere woorden niet door de op te richten Interfederale, en zelfs niet door de Executieve) kunnen worden vastgesteld. Bovendien leken er volgens de Raad van State geen voldoende redenen te worden aangevoerd om, in het raam van het reeds vermelde decreet van 2 maart 1977, voor de turnsport specifieke erkennings- of subsidiëeringsvoorwaarden in te voeren met het oog op het deelnemen aan internationale ontmoetingen, te meer daar in hetzelfde decreet een bepaling (namelijk artikel 12, 8°) gewijd is aan de subsidiëring van een „overkoepelend orgaan” van de sportverenigingen in het algemeen met betrekking tot dergelijke activiteiten.

4. Met de amendementen worden de volgende wijzigingen van het oorspronkelijke voorstel beoogd.

Het zou nu formeel de op te richten Interfederale zijn die „**organiseert** voor de Vlaamse Gemeenschap de vertegenwoordiging, voorbereiding, selectie en begeleiding van de **turnsport** voor deelname aan en organisatie van wedstrijden, demonstraties, toernooien, kampioenschappen, alsmede de Olympische Spelen, ingericht in het raam van de Fédération Internationale de Gymnastique en het Internationaal Olympisch Comité” (artikel 3, § 1, eerste lid). Andere door het Internationaal Olympisch Comité erkende sportfederaties zouden evenwel, bij besluit van de Vlaamse Executieve, „in deze bepaling (kunnen) worden opgenomen” (artikel 3, § 1, tweede lid).

Zoals in het oorspronkelijke voorstel, zouden alle landelijke turnsportfederaties die competitieturnsport organiseren, recht hebben op zitting in de Interfederale (artikel 3, § 2), maar de Vlaamse Executieve zou, na gemotiveerd advies van de Hoge Raad voor de Lichamelijke Opvoeding, de Sport en het Openluchtlevens, vaststellen welke die landelijke turnsportfederaties zijn en welke turndisciplines elk van hen beoefent (artikel 3, § 3).

De Interfederale zou niet meer worden ingeschakeld voor de toekenning van de **propaganda**toelagen (het oorspronkelijk artikel 4 werd geschrapt). De voorwaarde dat een landelijke sportvereniging die turnsport in competitieverband organiseert lid zal moeten zijn van de Interfederale om te kunnen worden erkend (en dus ook om subsidies te kunnen krijgen) blijft echter behouden, zij het nu in de vorm van een formele aanvulling van het reeds vermelde decreet van 2 maart 1977 (nieuw artikel 4 van het voorstel).

5. Het directe middel dat in de amendementen wordt voorgesteld om het met het voorstel van decreet beoogde doel te bereiken — namelijk het opdragen aan de Interfederale van bevoegdheden die door het NOC worden uitgeoefend — is al even ontoereikend als de regeling vervat in de oorspronkelijke tekst van het voorstel.

Het recht van deelname aan de Olympische Spelen en aan de andere sportmanifestaties die onder de auspiciën van het Internationaal Olympisch Comité (hierna afgekort als **IOC**) worden georganiseerd, alsmede de modaliteiten van die deelname zijn hoofdzakelijk in een privaatrechtelijke regeling vastgelegd en bieden derhalve aan de Staten of andere **publiekrechtelijk** ke entiteiten juridisch maar weinig armslag.

Blijkens haar statuten — die geen opschrift dragen, maar doorgaans als het Olympisch Handvest worden aangeduid — werd het IOC op 23 juni 1894 te Parijs opgericht als een „**association** de droit international ayant la personnalité juridique” met maatschappelijke zetel in Zwitserland (artikel 11) (1).

Het IOC erkent in de diverse landen **Nationale** Olympische Comités (hierna afgekort als NOC) en het komt uitsluitend aan die NOC's toe om de vertegenwoordiging te verzekeren van hun land op de Olympische Spelen alsmede op de andere manifestaties die onder de auspiciën van het IOC worden ingericht (artikel 24, A en B, Handvest). Ook in landen die meerdere Gemeenschappen omvatten, zoals Zwitserland, Canada, Tsjecho-Slovakije, de Sovjetunie, België, enzovoort erkent het IOC slechts één enkel NOC (2).

Voor ieder van de 28 sportdisciplines die op het Olympisch programma voorkomen, erkent het IOC een internationale federatie : voor de turnsport is dat de Fédération Internationale de Gymnastique (FIG) (artikel 43, Handvest). **Elk NOC** omvat alle nationale federaties die aangesloten zijn bij een door het IOC erkende internationale federatie : die nationale federaties, of hun vertegenwoordigers moeten de meerderheid vormen van de stemgerechtigde leden van het NOC (artikel 42, D, Handvest).

Blijkens inlichtingen ingewonnen bij het Belgisch Olympisch Comité, geldt **ook voor** dé Internationale Federatie de regel dat per land slechts één vereniging het lidmaatschap kan bekomen. Voor België is dat, voor de turnsport, de Koninklijke Belgische Turnbond.

Om te kunnen voldoen aan de erkennings- en subsidiëeringsvoorwaarden die werden opgelegd respectievelijk bij decreet van 2 maart 1977 van de Nederlandse Cultuurraad en het decreet van 22 december 1977 van de Franse Cultuurraad, werd de structuur van de **Ko-**

(1) De gegevens vermeld in dit advies werden ontleend aan een Franstalige publikatie van het IOC, uitgegeven in **Lausanne** in 1984. Artikel 18 van het Handvest bepaalt dat de **officiële talen** van het IOC het Frans en het Engels zijn, met voorrang van het Frans wanneer de twee versies niet met elkaar overeenstemmen.

(2) L. Silance, Les règles du Comité international olympique et le droit, voordracht gehouden te Olympia (Griekenland) op 23 juli 1971 tijdens de 11e sessie van de Académie internationale olympique en opgenomen in Journal des tribunaux, jg. 1971, p. 694-696, nr. 8.

ninklijk ke Belgische **Turnbond** – die nationaal moest blijven om de aansluiting bij de FIG te kunnen behouden – als volgt omgevormd : langs Vlaamse zijde werd de **VZW Vlaamse Turnliga** opgericht en langs Franstalige zijde de **VZW Association de Sociétés francophones de la Fédération royale belge de gymnastique**, en 15 vertegenwoordigers van ieder van die **VZW's** vormen nu samen de **VZW Koninklijke Belgische Turnbond**.

De enige directe manier om, inzake de turnsport, voor andere verenigingen dan de Vlaamse **Turnliga** en hun leden, naast of in de plaats van de Vlaamse **Turnliga** en haar leden, toegang te verkrijgen tot de Olympische Spelen en de andere sportmanifestaties onder de auspiciën van het IOC en meer medezeggenschap te verkrijgen in het aanwijzen en de begeleiding van die deelnemers, zijn onderhandelingen met het IOC, het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité en de FIG ten einde deze ertoe te brengen hun statuten en hun concrete beslissingen te wijzigen of te versoepelen in de door de indieners van het voorstel van decreet gewenste zin.

Een decreet waarbij de Vlaamse Gemeenschap eenzijdig een door haar opgerichte **Interfederale** in de plaats zou willen stellen van de organen van het IOC kan uiteraard echter geen enkel juridisch effect sorteren. Artikel 3, § 1, moet derhalve worden geschrapt.

6. Wel zou de Vlaamse Gemeenschap, wanneer zij van oordeel is dat het representatief karakter van de sportverenigingen te wensen overlaat, op dat gebied bepaalde maatregelen kunnen treffen in de hoop daardoor indirect de aanwijziging van de deelnemers aan de Olympische Spelen en aan de door het IOC gepatroneerde sportmanifestaties te kunnen beïnvloeden.

Het daarbij bij uitstek aangewezen middel is natuurlijk de erkennings- en subsidiëringspolitiek.

Bij de keuze van die maatregelen zal er dan nochtans moeten worden gewaakt dat noch de grondwettelijke voorschriften inzake de gelijkheid en de vrijheid van vereniging geweld worden aangedaan, noch de voorschriften van de cultuurpactwet worden miskend.

Bij schrapping van het oorspronkelijk artikel 4, zou de bij dat artikel uitgebrachte kritiek uiteraard vervallen. De overige bezwaren die de Raad van State in zijn advies over het oorspronkelijke voorstel heeft geformuleerd ten aanzien van de grondwettelijke voorschriften en de cultuurpactwet behouden echter ten volle hun gelding.

De amendementen zouden bovendien ook nog op een andere manier in strijd komen met de cultuurpactwet doordat zij aan de Vlaamse Executieve het recht zouden verlenen om te bepalen welke landelijke sportfederaties lid kunnen zijn van de op te richten **Interfederale** (artikel 3, § 3) zonder te bepalen welke criteria hierbij zullen moeten worden in acht genomen. Het lidmaatschap van de **Interfederale** zou immers een voorwaarde zijn om erkenning (en dus ook subsidiëring) in de zin van het reeds vermelde decreet van 2 maart 1977 te kunnen bekomen (nieuw artikel 4 van het voorstel) en, luidens artikel 11 van de cultuurpactwet, moeten de voorwaarden van erkenning van instellingen die activiteiten uitoefenen gericht op een gehele cultuurgemeenschap bij wet of bij decreet – in casu dus bij decreet – worden bepaald.

Overigens kan nog worden aangestipt, dat met het verplichte lidmaatschap van een overkoepelende en unieke **Interfederale** – waarmee, terloops gezegd, ook een monopolie wordt beoogd – het ten aanzien van het IOC nagestreefde doel niet zou worden bereikt. Ten eerste, toont niets aan dat het door die **Interfederale** structuur gemakkelijker zou worden om te voldoen aan de eisen die in verband met de fundamentele doelstellingen van de Olympische beweging worden gesteld voor de aansluiting bij de **Fédération Internationale de Gymnastique**. Ten tweede, vermindert -juridisch althans – de oprichting van de **Interfederale** in niets de mogelijkheid van andere verenigingen, ongeacht of zij lid zijn van de **Interfederale** of niet, met vertegenwoordigers van de Franstalige Gemeenschap – wat een eis blijft zolang de FIG slechts één lid per land aanvaardt – de vereniging te vormen die voor België door het FIG als lid wordt aanvaard.

Die dubbele ontoerekenbaarheid van het nagestreefde verplichte lidmaatschap van de **Interfederale** die men wil oprichten, is een reden te meer om af te zien van een regeling waarvan de bestaanbaarheid met de vrijheid van vereniging op zijn minst betwistbaar is.

7.1. De „representatieve turnsport” is een in het Nederlands niet direct verstaanbare term. Bedoeld worden blijkbaar „representatieve turnsportverenigingen”.

7.2. In artikel 3, § 5, eerste lid, wordt duidelijk bedoeld het recht om mede te beslissen. Men schrijve derhalve „beslissende stem”.

7.3. In artikel 3, § 5, tweede lid, moet worden verduidelijkt hoe een federatie van haar vectorecht gebruik zal kunnen maken. Zullen haar drie vertegenwoordigers het eens moeten

zijn ? Of zal een meerderheid volstaan ? Of zal een ander orgaan moeten beslissen ?

7.4. De datum van inwerkingtreding zal eens te meer moeten worden aangepast, daar het de bedoeling is de betrokken federaties voldoende tijd te laten om zich aan de nieuwe regeling aan te passen (zie toelichting bij het oorspronkelijk artikel 6 van het voorstel).

De kamer was samengesteld uit

de heren : P. VERMEULEN, *voorzitter*,

J. NIMMEGEERS, W. DEROOVER, *staatsraden*,

mevrouw : F. LIEVENS, *toegevoegd griffier*.

Het verslag werd uitgebracht door de heer J. DE COENE, *eerste auditeur*.

De Griffier,

F. LIEVENS

De Voorzitter,

P. VERMEULEN
